

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อถิ่นฐานบ้านเกิดของจังหวัดฉะเชิงเทรา ระยะที่ 1 พ.ศ. 2554 เป็นการประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research & Development) โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อสำรวจสภาพการณ์และทบทวนองค์ความรู้และความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้ท้องถิ่น 2) เพื่อสร้างเครือข่ายครูผู้จัดการเรียนรู้และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบ ทิศทางการพัฒนาการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ท้องถิ่นของจังหวัดฉะเชิงเทรา การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ระยะสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ระยะที่ 2 ระยะสร้างเครือข่าย ผู้วิจัย และระยะที่ 3 ระยะนำเสนอรูปแบบ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโรงเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 330 โรงเรียน และจากกลุ่มเครือข่ายครูผู้จัดการเรียนรู้และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจำนวน 28 โรงเรียน ทั้งนี้ใช้สถิติบรรยายและการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่ออธิบายสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น ผลการวิจัยพบว่าด้านปัจจัยสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้เพื่อถิ่นฐานบ้านเกิดนั้นสามารถเกิดขึ้นได้โดยกลไกของโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาคือการมีเครือข่ายโรงเรียนและเครือข่ายครู ถัดไปคือกลไกขององค์กรท้องถิ่น และกลไกของภาควิชาการ ตามลำดับ ($\bar{X}$ = 1.92, 1.45, 1.13, 0.61; SD = 0.78, 0.76, 0.79, 0.69) และพบว่า การดำเนินงานในสภาพปัจจุบันนั้นยังขาดการดำเนินงานภายใต้เครือข่ายโรงเรียนและเครือข่ายครูทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อจัดการเรียนรู้ท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 1.06, SD = 0.78) นอกจากนี้ยังพบว่าผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการการเรียนรู้ท้องถิ่นมีผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก ($\bar{X}$ = 1.94, SD = 0.62) ส่วนในเรื่องของการพัฒนาการเรียนรู้ท้องถิ่น ด้านหลักสูตรท้องถิ่น พบว่าโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 4 รูปแบบ ดังนี้ 1) บูรณาการสอดแทรกในหน่วยการเรียนรู้ของกลุ่มรายวิชาพื้นฐาน 2) จัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติม 3) จัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร และ 4) จัดเป็นโครงการของโรงเรียน และพบว่าจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้วยชุดความรู้ท้องถิ่นของจังหวัดฉะเชิงเทรา

คำสำคัญ : การพัฒนากระบวนการเรียนรู้, ถิ่นฐานบ้านเกิด, สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น, จังหวัดฉะเชิงเทรา

Abstract

This research aims to 1) survey current situation and knowledge review of Chachoengsao Local Learning, 2) conduct teacher network for instruct and develop the Local Curriculum, 3) propose the ways to support Chachoengsao Local Learning. The research procedure was divided into 3 phases. The research samples were 330 schools in Chachoengsao area and 28 network schools. The data were analyzed by descriptive statistic and content analysis. Research results found that the learning process enhance factors for hometown could be built by school mechanism, teacher and school network, Local Administration Organization mechanism, and academic mechanism respectively ($\bar{X}$ = 1.92, 1.45, 1.13, 0.61; SD = 0.78, 0.76, 0.79, 0.69) but lacks of systematic network process. Moreover, results of Local Learning instruction effects toward student mainly ($\bar{X}$ = 1.94, SD = 0.62). The result from content analysis found the Chachoengsao knowledge modules were used in Local Learning and schools in Chachoengsao develop Local Curriculum in 4 ways including by 1) integrated in core subject Units, 2) construct extra subject, 3) school activity, and 4) school project.

Keywords: The Development of Learning Process, Hometown Residents, Chachoengsao Province, Local Learning instruction